

Mobility med blinde småbørn

- Metoder og inspiration

Lene Herlyng Kreuter
Synskonsulent og instruktør
i Orientering og mobility

Indholdsfortegnelse

Mobility – også for småbørn	side 4
Ledsageteknikker	side 5
Beskyttelsesteknikker	side 5
Barnets forudsætninger	side 6
Begrebsdannelse	side 7
At have holdepunkter	side 8
At undersøge og kende underlag	side 9
At lytte og bruge informationerne	side 10
At følges med noget – eller gå langs med	side 12
At tage afsæt og holde retning	side 14
At gå lige og i rette vinkler	side 15
At gå lige over en vej	side 16
At have kendemærker og kendetegn	side 17
At lære ruter	side 18
At bruge mobilitystok	side 21
At lave kort og modeller	side 22
Badge, armbind m.m.	side 23

Synscenter Refsnæs
Kystvejen 112
4400 Kalundborg

Udarbejdet af
Lene Kreuter
Kursusafdelingen
Synscenter Refsnæs
Juni 2010

Layout og tryk
Synscenter Refsnæs
Materialelaboratorium
Ordre nr. C1362

Foto m.m.
Bjarne Nielsen

REGION SJÆLLAND
SYNSCENTER REFSNÆS
-vi er til for dig

Forord

Denne publikation er tænkt som inspiration og vejledning til blinde småbørns forældre, søskende, bedsteforældre, pædagoger, dagplejere og andre nære personer, samt til nye mobilityinstruktører og synskonsulenter.

Illustrationerne er mobilityteknikker som anbefales og anvendes til de fleste blinde småbørn. Det kan være forskelligt hvilke teknikker/metoder det enkelte barn profiterer af, vigtigst er det, at barnet ikke snydes for at lære selvstændig færden.

Som supplement til dette hæfte anbefales det at læse:

”Ledsageteknik for mindre børn” v/Anne Nordskov
Udgives af Synscenter Refsnæs Kalundborg

”Sådan følges I ad” af Lisbeth Hallestad
Udgives af Institutet for blinde og svagsynede
og Videncenter for Synshandicap

Tak til mine mobility kolleger, som har læst korrektur og givet respons samt til typograf Bjarne Nielsen.

Særlig tak til børnene Jonas, Sille, Alexander og Gustav, som villigt har stillet op til fotografering.

Lene Herlyng Kreuter
Synskonsulent og mobilityinstruktør.

Mobility og orientering

– også for småbørn

Mobility er færdigheder som gør synshandicappede i stand til at færdes selvstændigt. Der findes en række anerkendte metoder og principper, som anvendes i forhold til alle aldersgrupper. Metoderne handler om, at den synshandicappede skal anvende sine intakte sanser som kompensation for sit manglende syn.

Hvis det handler om skolebørn, unge og voksne, så varetages undervisningen i mobility af uddannede mobilityinstruktører, som tilbyder individuel undervisning og vejledning til den synshandicappede, samt supervision til de pårørende og professionelle.

Når det handler om et lille blindt barn, så vil det være relevant at inddrage en mobilityinstruktør, når barnet f.eks. skal lære ruter og/eller når det overvejes, om barnet er parat til, at bruge mobilitystok. Til småbørn skal der også tages udgangspunkt i de grundlæggende principper, men der skal naturligvis ikke undervises og trænes på samme måde. Småbørn skal først og fremmest lære mobility i naturlige sammenhænge.

Det er vigtigt at komme tidligt i gang. Ofte kan vi være tilbøjelige til automatisk og i god tro, at servicere det blinde barn i alt for høj grad, dermed gør vi barnet en "bjørnetjeneste" og hæmmer dets udvikling.

Barnet må ikke gå glip af glæden og succesen ved at kunne klare sig selv. Der skal stilles forventninger, motiveres og barnet skal have tid, til at reagere og udvikle færdigheder, som kan gøre barnet mindre afhængig af andre.

Når vi som seende kommer til et lokale/område, så tager det os kun ganske få sekunder, at orientere os og vide hvor vi befinder os. Det blinde barn har brug for rigtig god tid, for at få samme informationer. Med alle sine sanser skal barnet helt konkret opleve verden og gøre sig erfaringer.

Barnets mod på og lyst til at bevæge sig og færdes selvstændigt grundlægges helt fra starten af livet, så det er særdeles vigtigt med tidlig indsats. I nogle situationer skal vi bevidst støtte og motivere barnet, andre gange tager barnet måske selv initiativer som der skal støttes op om.

Den voksnes tilgang til mobility er af stor betydning for barnets motivation. Den voksne skal beskytte uden dog at overbeskytte.

Tryghed er en grundlæggende faktor, hvis ikke barnet føler sig trygt, så er det svært at turde gå alene.

Der skal hele tiden findes en balance for hvornår barnet kan færdes selv og hvornår det er mest hensigtsmæssigt at ledsage barnet.

Ledsage- teknikker

For alle som omgiver et blindt barn, er det nødvendigt at kende til de grundlæggende metoder og teknikker for hvordan man ledsager personer med synshandicap.

Teknikkerne består bl.a. af:

- Hvordan man kontakter og informerer.
- Hvordan man placerer sig i forhold til hinanden.
- Hvordan den synshandicappede holder med "gaffelgreb".
- Hvordan man passerer et smalt sted.
- Hvordan man skifter side.
- Hvordan man åbner og lukker døre
- Hvordan man anviser f.eks. en stol
- Hvordan man færdes på trapper

At ledsage personer med synshandicap, går i hovedtræk ud på, at færdes på sikker vis sammen.

Både ledsageren og personen med synshandicap skal kende teknikkerne.

Ledsageren placerer sig et skridt foran den synshandicappede, som holder med gaffelgreb i ledsagerens arm lige over albuen. Når ledsageren går fremad, følger den synshandicappede med mens han/hun følger ledsagerens bevægelser.

Ledsageren skal sørge for, at forbede den synshandicappede f.eks.

med hensyn til ændringer i retninger og niveauforskelle som bl.a. kantsten og trapper, det markeres ved at lave et lille ophold.

Når man ledsager et småbarn gælder de samme principper, men metoderne skal tilpasses så det virker hensigtsmæssigt og naturligt i forhold til det enkelte barn.

Det anbefales at læse "Ledsageteknik for mindre børn" af Anne Nordskov

Beskyttelses- teknikker

Så snart barnet begynder at færdes selvstændigt i rask tempo, så skal det begynde at lære hvordan det kan beskytte sit ansigt og krop, så det undgår at støde brat ind i f.eks. stolper, legestativer, skilte, grene eller måske dørkarme.

Barnet skal lære at holde sin ene hånd med håndryggen tæt foran ansigtet (kaldes høj arm), og den anden hånd centreret lidt foran underkroppen (lav arm).

Barnet skal vide, at når den voksne siger "høj arm" eller "op med armen", så skal det reagere prompte, og være opmærksom på forhindringer.

Desværre ses det indimellem, at blinde småbørn støder ind i noget og slår deres ben og tæer, bl.a. derfor anbefales det, at barnet lærer at bruge mobilitystok så snart det er modent til det.

Barnets forudsætninger

Blinde børn er naturligvis lige så forskellige som børn med syn, nogle er eventyrlystne og fyldt med gå på mod, andre børn har måske brug for at blive trygge, før de tør begive sig ud på egen hånd.

Utallige forhold har betydning for barnets forudsætninger for at lære mobility og orientering. Der skal fortløbende bl.a. tages højde for barnets:

- Alder/udviklingsniveau
- Synsdiagnose og evt. synsrest
- Eventuelle tillægshandicap
- Motorik/fysik
- Balance og koordination
- Kropskendskab
- Brug af sanser
- Fornemmelse for kroppens position, bevægelser og rotationer
- Evne til afstandsbedømmelse
- Intelligens
- Opfattelsesevne
- Reaktionsid
- Kort og langtidshukommelse
- Opmærksomhedsspændvidde

- Evne til at forstå objekters indbyrdes placering og objekters placering i forhold til sig selv
- Personlighed
- Tidligere erfaringer
- Selvtillid
- Nysgerrighed
- Interesse og motivation
- Mod
- Tolerance og tålmodighed
- Sprog/kommunikation
- Ordforråd/kendskab til betegnelser/begreber

Hvis det blinde barn har en lille synsrest i form af lyssans eller måske lidt orienteringssyn, så vil barnet måske bruge mange kræfter på at udnytte sit syn optimalt.

At have en lille synsrest er en stor fordel i forhold til at orientere sig og færdes, det skal barnet naturligvis benytte sig af.

Men barnet skal også lære at udnytte sine øvrige sanser optimalt som kompensation for det manglende syn, så barnet skal støttes og inspireres ved, at der iværksættes motiverende lege/aktiviteter.

Begrebsdannelse

Også i forhold til mobility er det vigtigt at have fokus på begrebsdannelse og sprogforståelse. For at kunne forstå mundtlige instruktioner er det især vigtigt at være opmærksom på, at alle objekter har et navn og at navnet skal bruges helt præcist.

Begreber som højre og venstre skal konsekvent anvendes til barnet. Ofte ses det, at blinde børn forstår højre – venstre hurtigere end seende børn, netop fordi de i højere grad har brug for det.

Barnet skal lære at agere korrekt på instruktioner som f.eks. foran, bagved, langs med, til siden, oppe, nede osv. Det er vigtigt i forhold til barnets udvikling af selvstændighed, at barnet kan guides verbalt i stedet for altid at skulle ledsages.

Her er højre

Her er venstre

At have holdepunkter - og være

tryg

De færreste blinde børn bryder sig om, at blive efterladt midt på en åben plads på ukendte steder. Nogle gange kan barnet måske orientere sig og finde retninger ved hjælp af lyde, dufte eller andre informationer, men ikke altid. Hvis ikke barnet har et udgangspunkt, kan det gå i alle retninger og måske i ring.

Medmindre barnet befinder sig et sikkert sted og er oplagt til at gå på opdagelse, så sørg for barnet har noget stabilt og kendt at holde sig til, f.eks. en dør, en væg, et rækværk, en fliserække eller andet som barnet er tryk ved, og som barnet kan tage

Jeg kender rækværket - og ved det fører mig til gyngerne

- og døren føler jeg mig tryk ved.

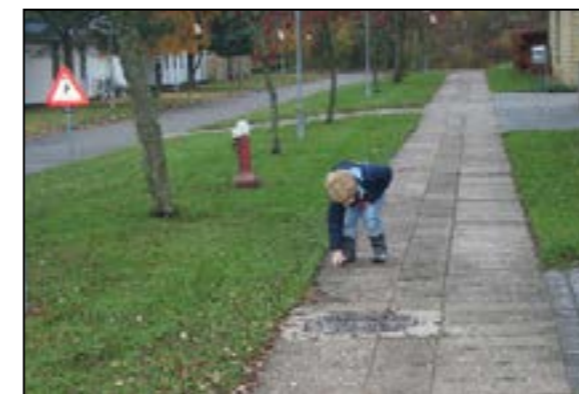
At undersøge og kende underlag

Fra ganske lille skal det blinde barn lære at kende til underlag og belægninger. Hvis ikke barnet selv tager initiativ til det, så skal barnets nysgerrighed skærpes. Barnet skal opfordres til med hænder og fødder at mærke grundigt, finde forskelle og genkende igen når det finder noget af samme slags.

Barnet skal også have mulighed for at lytte til underlag, der skal måske ralles med sten, bankes på risten, eller måske trampes for at opleve forskellen på lyden af f.eks. asfalt og græs. Det lille barn har tillige brug for at lugte og måske smage på underlag.

Samtidig skal den voksne sørge for, at der bliver sat præcise ord på det barnet oplever. Barnet skal lære begreber som bl.a. brostensfelt, kantsten, fliserække, asfalt, græskant, flis, småsten, rist osv.

Husk - Vejrforhold spiller ind, underlag føles og lyder forskelligt i solskin, regnvejr, frost eller sne. Det kræver god tid og mange gentagelser.

Hvad mon jeg går på, jeg må lige mærke efter om det er fliser

Hov - nu kan jeg mærke noget andet under mine fødder

Det er jo brosten

Gad vide om der er brosten overalt

At lytte og bruge informationerne

Blinde børn har ikke en bedre hørelse end seende, men de er normalt mere auditiv opmærksomme og registrerer lyde, som vi seende ofte ikke bemærker, idet det blinde barn bl.a. bruger sin hørelse som kompensation for sit manglende syn.

Auditive informationer er særdeles væsentlige i forhold til orientering og færden.

Fra barnet er ganske lille, skal der i naturlige sammenhænge sættes fokus og præcise benævnelser på de lyde som omgiver barnet. Nogle lyde er måske let genkendelige, mens andre kræver særlig opmærksomhed og øvelse.

At orientere sig via vores stemmer, lærer det blinde småbarn ofte helt naturligt i almindeligt samvær. Mange blinde børn forsøger ivrigt at holde

en samtale i gang bl.a. for at finde ud af hvor vi befinder os. I nogle situationer er det rigtig fint, andre gange er det måske uhensigtsmæssigt, da barnet også skal lære at koncentrere sig om at lytte til andre informationer i omgivelserne.

Barnet lærer som regel let at genkende og lokalisere hverdags lyde som f.eks. lyde fra køkkenet, legepladsen, trafikken osv.

Ekko fra f.eks. bygninger, halvtage, træer, hække, stolper osv. skal barnet også lære at kende og orientere sig ved. Nogle børn gør det helt naturligt, mens andre skal gøres opmærksom på at lytte godt efter.

Mange blinde småbørn forstærker lydindtryk ved at trampe, klappe eller på anden måde lave lyd, som kan tilbagekaste ekko.

Jeg kan høre, at jeg går under et halvtag.

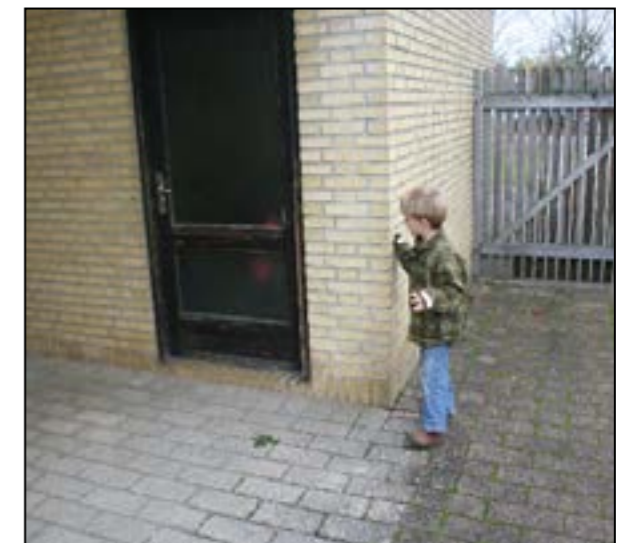
Jeg kan høre her er en hæk.

- og at der er hul i hækken.

Jeg kan høre hjørnet.

- måske blæser det også på mig!

Det er svært med hue på, så jeg må anstrenge mig ekstra for at høre og finde stolpen.

At følges med noget - eller gå langs med

Da formålet med mobility først og fremmest handler om, at gøre det blinde barn i stand til at færdes selvstændig, så skal barnet tidligt erfare, at der findes meget i omgivelserne, som man kan "følges med", frem for at skulle holde i hånd. Barnet skal lære at følge f.eks. et gelænder, en mur, væg, fliserække, kantsten, græskant, hæk, møbler eller lignende,

Når barnet går langs med f.eks. en væg eller mur, så har det måske brug for at have hånden på væggen hele tiden, men efterhånden vil barnet

sikkert kun få brug for, at mærke med en let hånd ind i mellem eller måske slet ikke.

Det samme gælder når barnet f.eks. går langs med en græskant, ved at have den ene fod på græsset og den anden på fliserne. I starten ser gangarten lidt særpræget ud, men efterhånden vil barnet få mindre brug for at mærke græskanten.

Mange blinde børn bliver så gode til at bruge deres hørelse, at de kan gå langs med noget alene via hørelsen.

Jeg lytter og går langs med hækken - men det er lidt svært at lytte med hue på.

Jeg følges med græsset.

Jeg går på fliser.

Jeg går langs med rækværket.

Det er rart at have noget at "følges med".

Jeg følges med muren

At tage afsæt og holde retning

Når det blinde barn skal gå lige frem og holde retningen for at komme til et bestemt sted, så er det en stor hjælp for barnet, at have et godt udgangspunkt at tage afsæt fra. Lad barnet starte f.eks. ved en væg, dør eller andet stationært.

Barnet skal placere sig med ryggen og hælene mod udgangspunktet. Nogle børn kan have glæde af at stå med let spredte ben og begge hænder på f.eks. muren, for bedre at kunne tage afsæt og komme lige frem.

Det er rigtig godt, at øve sig – mange gange!

Her starter jeg, ved et stabilt holdepunkt.

Jeg går fint lige frem.

Nogle gange kan det alligevel være svært at gå lige, jeg må vist hellere følges med fliserne.

Jeg prøver lige igen, det er jo meget sjovt.

At gå lige og i rette vinkler

Som andre småbørn står og går det blinde barn naturligvis ofte og drejer lidt rundt om sig selv, hopper og fjoller måske. Men når det blinde barn skal lære at færdes selvstændigt, så er det nødvendigt at kunne holde retningen, for at kunne gå lige og dreje i rette vinkler. Det er vigtige forudsætninger ved bl.a. ruteindlæring.

Når det lille barn færdes med den voksne i hånden, anbefales det, at den voksne markerer retninger, ved ganske kort at stoppe op, markere og fortælle, nu drejer vi til højre eller venstre.

Når barnet skal finde f.eks. et lege-redskab eller måske en dør, så sørg for barnet får et godt afsæt, og at fødderne og kroppen er i den rigtige retning, dermed kommer barnet lettest direkte til målet.

Når barnet på et tidspunkt skal øve sig i at dreje vinkelret, så instruer ved at sætte den voksnes fødder vinkelret, som støtte til barnets fødder.

Sikke jeg kan gå lige ud her på fliserne.

Nu drejer jeg vinkelret.

Det er svært.

Så nu er jeg på rette vej.

At gå lige over en vej

Når et barn skal gå over en vej, er det vigtigt, at strækningen over vejen bliver kortest muligt dvs. at barnet går lige over og rammer kantstenen på den modsatte side.

Når barnet står ved kantstenen og skal over vejen, så skal barnet stå helt stille med fronten (næsen) lige mod vejen og begge fødder vinkelret på kantstenen. Det er en fordel at fødderne stikker en anelse ud over kantstenen, så barnet lettere kan fornemme hvilken retning der skal tages, for at komme lige over vejen. Småbarnet har sikkert brug for at kontrollere og mærke efter med hænderne på kantstenen.

Barnet skal have god tid til at lytte til trafikken og andre auditive informationer.

For at undgå at den voksne ledsager tager noget af lydbilledet fra barnet, skal ledsageren placere sig lidt bag ved barnet.

Hvis barnet er modent til det, kan den voksne også vælge at gå over vejen og modtage barnet.

Jeg mærker lige om det er den kantsten jeg kender.

Nu står jeg vinkelret på kantstenen.

Og jeg lytter efter bilerne.

Så gik jeg lige over til den anden kantsten.

At have kendemærker og kendetegn

I mobility sammenhænge anvendes to forskellige begreber, når det handler om informationer til orientering og færden.

”Kendemærker” kan være enhver let genkendelig genstand, underlag, lyd, duft, temperatur eller måske lysskær, hvis barnet har lyssans. Det skal være noget stabilt som barnet altid vil kunne genkende og finde samme sted. Kendemærker skal barnet lære at bruge til at orientere sig ved hjælp af, og dermed vide hvor det befinder sig. Antallet og hvilke kendemærker der bruges, afhænger af stedet og det enkelte barns behov.

”Kendetegn” kan være en følbart genstand, lugt, lyd, vind, eller hvad som helst, som kan give barnet information om hvor det befinder sig, men kendetegnet er der ikke altid, dvs. kan ikke bruges som kendemærke. Eksempelvis kan lyde fra et skib på fjorden og duften fra køkkenet være gode informationer og retningsgivende for barnet, men da lyden og duften ikke altid er til stede, er det ikke kendemærker som barnet kan regne med.

Selv en lille niveauændring i terrænet kan være et godt kendemærke for det blinde barn.

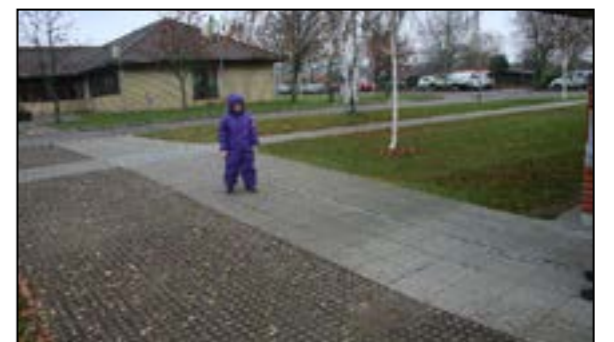
Her er mit brostensfelt - så skal jeg til venstre.

Her er døren, nu ved jeg hvor jeg er.

Her går jeg op ad bakken.

Her går jeg ned ad bakken.

At lære ruter

Via gentagne erfaringer i naturlige sammenhænge, lærer de fleste blinde småbørn at finde rundt i deres vante omgivelser som f.eks. i hjemmet, men alle småbørn har glæde af at deres primære voksne kender til gængse principper i forhold til ruteindlæring, så de kan støtte og guide deres barn når der er behov for det.

Blinde børn får til stadighed, brug for at lære nye ruter på ukendte steder. Det kan være i børnehavens lokaler, på legepladsen eller senere f.eks. fra hjemmet til en nærliggende legeplads. Når skolestart nærmer sig, er det vigtigt at barnet forinden har lært små enkle ruter, så det vil få lettere ved at indlære ruter/finde rundt på skolens områder, både indendørs og udendørs.

Når et barn skal lære en rute er det vigtigt på forhånd at gøre sig klart:

- Hvilken rute har barnet behov for/glæde af?
- Hvad er formålet med netop denne rute?
- Hvor lang og hvor udfordrende skal ruten være?
- Præcis hvor starter og slutter ruten?
- Skal ruten stykkes op i flere afsnit?
- Hvilken voksen skal lære barnet ruten?
- Skal barnet bruge mobilitystok ved ruteindlæringen?

- Og vigtigt - Er barnet udviklingsmæssigt parat og motiveret for opgaven?

Ruteindlæring tager tid og kræver mange gentagelser, som regel over flere dage/uger.

Under hele forløbet er det vigtigt, at småbarnet oplever seancerne som leg og ikke træning.

Barnet skal opleve succes og dermed få lyst til nye udfordringer.

Med et lille barn er det oplagt, at ruten slutter ved noget barnet sætter pris på, f.eks. gyngen, vippen, håndvasken hvor barnet får lov til at lege med vand, eller hvad som helst barnet er glad for og motiveret for at finde.

Den korteste rute er ikke altid den bedste rute. Nogle gange vil det være relevant at barnet skal gå lidt længere, f.eks. hvis ruten er mere sikker, hvis der er flere kendemærker og/eller noget barnet kan gå langs med.

Ved ruteindlæring er tilbageturen til udgangspunktet altid en ny rute for det blinde barn, dvs. barnet skal ledsages tilbage. Når barnet skal lære at gå retur, så er det ikke sikkert at samme vej, er den mest hensigtsmæssige for barnet.

Uanset hvilken rute der vælges, så skal der altid indlæres nye kendemærker og kendetegn.

Den voksne starter med at gå turen selv

Det skal vurderes præcis hvilken rute barnet skal lære, ved at studere hvilke fliserækker, græskanter, hegn, mure, osv. barnet kan følge, samt hvad der findes af stationære kendemærker som f.eks. brostensfelter, kantsten, stigninger/fald i terrænet, stolper, skilte osv. Den voksne skal bevidst bruge alle sine øvrige sanser.

Det skal overvejes om der er behov for, at ruten stykkes op i mindre ruter og hvordan.

Den voksne ledsager barnet

Efter at have gjort sig disse overvejelser, ledsager den voksne barnet på ruten.

De udvalgte kendemærker præsenteres, så barnet får mulighed for med alle sanser at undersøge underlag og kendemærker.

Den voksne skal benævne kendemærker helt præcist og bruge samme benævnelser hver gang.

De fleste småbørn har let ved at miste retning, så den voksne må hjælpe barnet med at rette ind, - og måske også motivere og holde fokus på det de er i gang med.

Den voksne skal måske ledsage barnet gentagne gange, før barnet er modent til næste trin.

Det kan også være, at ruten skal justeres, hvis det den voksne havde forestillet sig, ikke fungerer for barnet. Det kan eventuelt være i samarbejde med en mobilityinstruktør.

Den voksne går baglæns foran barnet

Når begreberne er på plads og barnet er trygt og bekendt med underlag og kendemærker, så skal barnet gå ruten, med den voksne et par meter foran, så barnet får mulighed for i eget tempo at registrere sine kendemærker/kendetegn.

Den voksne skal naturligvis støtte barnet. Nogle gange er det hensigtsmæssigt, at den voksne jævnlige taler med barnet eller måske tramper eller på anden måde laver lyd, for at gøre barnet tryk og måske hjælpe barnet med at holde retningen.

Men samtidig skal den voksne være opmærksom på, ikke at tale eller lave mere lyd end nødvendigt. Det er vigtigt at fastholde fokus på det væsentlige i opgaven, således at barnet ikke blot færdes på lyden af vores stemmer/fodtrin, men også oplever fordelene ved at færdes via sine kendemærker/kendetegn.

Den voksne går baglæns foran barnet.

Den voksne går bag barnet

Når barnet er trygt ved, at færdes uden en voksen foran sig, så skifter den voksne position, ved at gå bag barnet, mens der fortsat gives respons, når der er behov for det. Nogle børn vil måske have for meget fokus på den voksne, og vende sig og/eller forsøge at få en samtale i gang. Dermed mister barnet måske retningen og koncentrationen. Hvis det

er tilfældet kan man eventuelt aftale med barnet, at man snakker når barnet er nået til et bestemt punkt.

Barnet går ruten selvstændigt

Indtil barnet er helt sikker i sin rute, kan der eventuelt aftales mødesteder undervejs. I sidste fase skal barnet naturligvis roses og opleve succesen ved at kunne selv, - og få lyst til at lære flere ruter.

Den voksne går bagved barnet.

At bruge mobilitystok

Der findes forskellige holdninger til, hvornår et blindt barn skal have tilbudt mobilitystok. I de seneste år har der været tendens til, at udlevere mobilitystok tidligere.

Nogle mener at blinde børn kan have glæde af, at blive introduceret for stokken fra 2-3 års alderen, med henblik på at barnet langsomt kan blive fortroligt med stokken. Til de fleste børn anbefales mobilitystok omkring 4-6 års alderen, alt efter om barnet er motorisk og mentalt modent til det.

Inden decideret stokketræning er hensigtsmæssig, skal barnet med sin krop og alle sanser have gjort sig erfaringer med, at undersøge sin omverden og orientere sig. Det lille barn har bl.a. brug for, at have begge sine hænder til rådighed i forhold til at undersøge sine omgivelser.

Stokketræning starter ofte med aktiviteter som f.eks. "tingfinderlege", hvor stokken anses for at være en "tingfinderstok". Det kan f.eks. være i form af en skattejagt, "tampen brænder" o. lign. hvor barnet får succes og oplever at stokken kan finde noget for barnet.

I leg skal barnet lære hvordan man holder stokken dvs. grebet og hvor-

dan stokken skal svinge lige foran med pendulsving der svarer til barnets kropsbredde. Det kan være en fordel, at starte på indendørs belægninger, hvor stokken glider lettest.

Blinde børn er jo lige så forskellige som andre børn, for nogle kan det være svært rent motorisk at holde og svinge stokken, for andre kan stokken være medvirkende til at holde balancen og måske et passende tempo. Når det drejer sig om børn, går man ofte på kompromis i forhold til om grebet, pendulsving osv. er korrekt. Det vigtigste er, at barnet er motiveret og fortsat interesseret i at bruge mobilitystokken.

Mobilitystokke udleveres fra Synscenter Refsnæs eller via en lokal mobilityinstruktør. Stokken skal skiftes jævnlige, i takt med at barnet vokser. Som hovedregel skal stokkens længde nå fra gulvet og til barnets armhule.

I forbindelse med at der udleveres en mobilitystok, skal barnet, forældre m.fl. instrueres af mobilityinstruktør/synskonsulent som kan afprøve og vurdere barnet i forhold til parathed, og give instruktion/undervisning i færd med stokken.

At lave kort og modeller

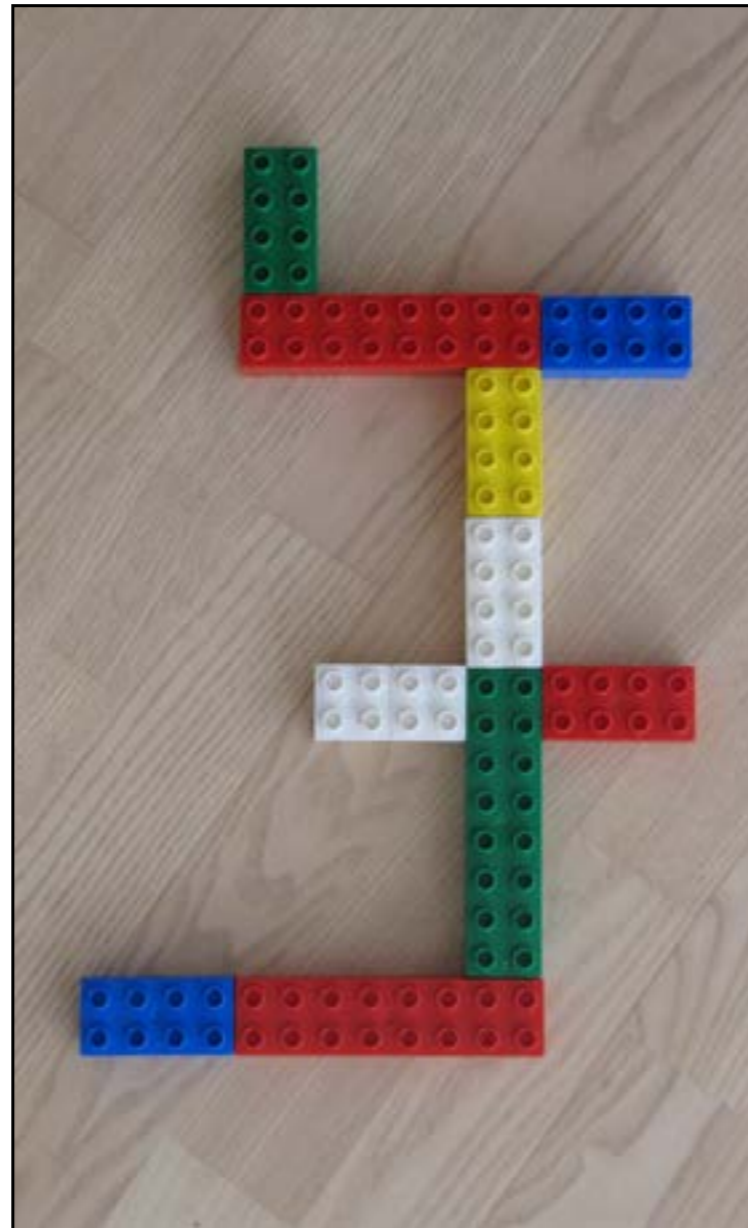
Når det blinde barn nærmer sig skolealderen, kan det være relevant, at begynde at lave små oversigter og modeller.

Barnet kan f.eks. tegne ruter på gummitavler (som der kan tegnes og føles på), eller bygge små oversigter med legoklodser, modellervoks, pap, stof, pinde og lignende.

Dukkehuse, papkasser osv. kan bruges til at lave modeller af f.eks. hjemmet, eget værelse, legepladsen osv. Kort og modeller kan hjælpe barnet til bl.a. at forstå objekters placering i forhold til hinanden.

Gummitavler med tegning af rute.

Rute bygget med legoklodser.

Badge, armbind

Der findes en række forskellige markeringer, som barnet kan bære for at gøre opmærksom på, at det har et synshandicap.

Mobilitystokken er nok det signal, som de fleste umiddelbart får øje på. Derudover findes der bl.a. armbind, badge, veste, klistermærker og kasketter med symboler og tekst på.

I Danmark har det tidligere været det gule symbol med 3 sorte prikker, som har været anvendt. Nogle vælger stadig at bruge det symbol.

Gult og blå armbind

På internationalt plan er det besluttet, at et blå/hvidt symbol "Manden med den hvide stok" skal anvendes.

For nogle forældre (og børn) kan det måske være grænseoverskridende at "udstille" barnets synshandicap, så nogle vælger markeringer fra. Andre oplever det som en stor fordel, idet de møder større forståelse for barnets synshandicap, og der bliver taget flere hensyn.

3 forskellige badges til at hænge på tøjet

Forskellige mobilitystokke.

For yderligere oplysninger og beskrivelser af færdselsmærket "Manden med den hvide stok", henvises til Dansk Blindesamfund.

REGION SJÆLLAND
SYNSCENTER REFSNÆS

-vi er til for dig

Kystvejen 112, 4400 Kalundborg
Telefon 59570100
Fax. 59570101 . www.synref.dk